ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жер қатынастарын реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

1-бап. Қазақстан Республикасының мына заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1. 2003 жылғы 20 маусымдағы Қазақстан Республикасының Жер кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2003 ж., №13, 99-құжат; 2005 ж., №9, 26-құжат; 2006 ж., №1, 5-құжат; №3, 22-құжат; №11, 55-құжат; №12, 79, 83-құжаттар; №16, 97-құжат; 2007 ж., №1, 4-құжат; №2, 18-құжат; №14, 105-құжат; №15, 106, 109-құжаттар; №16, 129-құжат; №17, 139-құжат; №18, 143-құжат; №20, 152-құжат; №24, 180-құжат; 2008 ж., №6-7, 27-құжат; №15-16, 64-құжат; №21, 95-құжат; №23, 114-құжат; 2009 ж., №2-3, 18-құжат; №13-14, 62-құжат; №15-16, 76-құжат; №17, 79-құжат; №18, 84, 86-құжаттар, 2010 ж., №5, 23-құжат; №24, 146-құжат; 2011 ж., №1, 2-құжат; №5, 43-құжат; №6, 49, 50-құжаттар; №11, 102-құжат; №12, 111-құжат; №13, 114-құжат; №15, 120-құжат; 2012 ж., №1, 5-құжат; №2, 9, 11-құжаттар; №3, 27-құжат; №4, 32-құжат; №5, 35-құжат; №8, 64-құжат; №11, 80-құжат; №14, 95-құжат; №15, 97-құжат; №21-22, 124-құжат; 2013 ж., №1, 3-құжат; №9, 51-құжат; №14, 72, 75-құжаттар, №15, 77, 79, 81-құжаттар; 2014 ж., №2, 10-құжат; №8, 44-құжат; №11, 63, 64-құжаттар, №12, 82-құжат; №14, 84-құжат; №19-I, 19-II, 96-құжат; №21, 118, 122-құжаттар, №23, 143-құжат; №24, 145-құжат; 2015 ж., №8, 42-құжат; №11, 57-құжат; №19-I, 99, 101-құжаттар, №19-II, 103-құжат; №20-IV, 113-құжат; №20-VII, 115, 117-құжаттар; №21-I, 124, 126-құжаттар, №22-II, 145-құжат; №22-VI, 159-құжат; 2016 ж., №6, 45-құжат; №7-II, 53, 56-құжаттар, №8-II, 72-құжат; №10, 79-құжат; 2017 ж., №1, 6-құжат; №4, 7-құжат; №12, 34-құжат; №14, 51, 54-құжаттар, №23-V, 113-құжат):

1) бұқтыру мәтіні бойынша

«тауарды ауыл шаруашылығына өндіруші», «Тауарды ауыл шаруашылығына өндіруші», «тауарды ауыл шаруашылығына өндіруші» деген сөздер тиісінше «ауыл шаруашылығына өндіруші», «Ауыл шаруашылығына өндіруші», «ауыл шаруашылығына өндіруші» деген сөздерден ауыстырылсын;

«комиссия», «Комиссияның», «Комиссия», «комиссияның» деген сөздер тиісінше «жер комиссиясы», «Жер комиссиясының», «Жер комиссиясының», «жер комиссиясының» деген сөздерден ауыстырылсын;

2) мазмұнында

мынадай мазмұндағы 43-1-баптың тақырыбымен толықтырылсын:

«43-1-бап. Мемлекеттік меншіктегі жер учаскелерін шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығына өндіруін жүргізу үшін беру ерекшеліктері»;

102-баптың тақырыбындағы «және сақтай құрылысына» деген сөздер «, сақтай құрылысына және бау-бақша шаруашылығына» деген сөздермен ауыстырылсын;

147-баптың тақырыбы мынадай редакцияда жазылсын:

«147-бап. Жерді пайдалану мен қорғауға мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын уәкілетті органдардың, аудандық (қалалардағы аудандардан басқа) атқарушы органдардың, облыстың маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдарының, аудандық маңызы бар қалалар, кенттер, ауылдар, ауылдық округтер әкімдерінің функциялары»;

1) 10-баптың «3-тармағындағы «олардың қалыстарын (бағалау) құны» деген сөздер «қалыстарын (бағалау) құны бағалаушыға жер учаскелерін иеленуден алынатын» деген сөздермен ауыстырылсын;

4) 12-бапта:

мынадай мазмұндағы 12-1) тармақшамен толықтырылсын:

«12-1) жер комиссиясы – жергілікті атқарушы орган жанындағы алқалы орган, оң жер учаскелерине құқықтар беру туралы (шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығына өндіріп жіргізу үшін уақытша өтеуге жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурс жөніндегі айқындау туралы) жер учаскелерінің пысықалы мәселелер, өтеулер туралы және сұ қорының жерін басқа санаттарды жерге ауыстыру туралы өтініштерді (өтінімдерді) қарау және қорытындылар дайындау үшін осы Кодекстің 43-бабына сәйкес құрылады.»;

43) тармақшадағы «, сонымен бірге шетелдік қатысушысы бар кәсіпорындарға» деген сөздер алып тасталсын;

5) 13-баптың 3) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«3) республикалық маңызы бар ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды құруға және кеңейтуге, халықаралық миделтелерге орындауға байланысты жағдайларды қоспағанда, санаттағы жерден жер учаскелерін беру және алып қою, оның ішінде мемлекет мұқтажы үшін алып қою;»;

6) 14-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы 2-3), 2-4), 2-5), 2-6), 2-7), 2-8), 13-2) және 16-6) тармақшалармен толықтырылсын:

«2-3) жер комиссиясы туралы үлгі ережені әзірлеу және бекіту;

2-4) шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығына өндіріп жіргізу үшін ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскесін уақытша өтеуге жер пайдалануды (жалға алуды) үлгі шартын әзірлеу және бекіту;

2-5) шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығына өндіріп жіргізу үшін берілген ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерді пайдалану үшін ұйымдастыру мен жіргізу қағидаларын әзірлеу және бекіту;

2-6) шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығына өндіріп жіргізу үшін уақытша өтеуге жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурсты ұйымдастыру мен өткізу қағидаларын әзірлеу және бекіту;

2-7) шаруа немесе фермер қожалығын жіргізу үшін – Қазақстан Республикасының азаматында, ауыл шаруашылығы өндірісін жіргізу үшін Қазақстан Республикасының мемлекеттік емес заңды тұлғасы мен оның үлестес тұлғасында болуы мүмкін ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелерінің шекті (ең жоғары) мөлшерлерін айқындау әдістемесін әзірлеу және бекіту;

2-8) Қазақстан Республикасы жер заңнамасының талаптарын бұзушылықтарды және туралы нұсқамаларын, өкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттаманың, өкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша қаулының пысықын әзірлеу және бекіту.»;

«13-2) облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті атқарушы органына қорғалған және ұлттық қауіпсіздік мұқтажы үшін жер учаскелерін беру және алып қою мәселелер жөніндегі ұсыныстарын келісу.»;

«16-6) жер учаскелерін немесе жер учаскелерін жалға алу құқығын сату жөніндегі сауда-саттықты (конкурстарды, аукциондарды) электрондық түрде ұйымдастыру мен өткізу қағидаларын әзірлеу және бекіту.»;

7) 14-1-бапта:

1-тармақта

мынадай мазмұндағы 2-2) тармақшамен толықтырылсын:

«2-2) облыстық жергілікті атқарушы органының қорғалған және ұлттық қауіпсіздік мұқтажы үшін жер учаскелерін беру және алып қою жөніндегі ұсыныстарын келісу;»;

16) тармақшадағы «16) орталық уәкілетті органға осы Кодекстің 92 және 93-баптарына сәйкес заңды күшіне енген сот шешімінің негізінде жер учаскелері мәжбүрлеп алып қойылған тұлғалар туралы ақпарат ұсыну;» деген сөздер алып тасталсын;

2-тармақта

мынадай мазмұндағы 6-1) тармақшамен толықтырылсын:

«6-1) республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті атқарушы органының қорғалған және ұлттық қауіпсіздік мұқтажы үшін жер учаскелерін беру және алып қою жөніндегі ұсыныстарын және шешімдерінің жобаларын дайындау;»;

2б) тармақша алып тасталсын.

4-тармақтың 6) тармақшасындағы «тоқтата тұру актілерін» деген сөздер «тоқтата тұру,» деген сөздермен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы 7) тармақшамен толықтырылсын:

«7) орталық уәкілетті органға осы Кодекстің 92 және 93-баптарына сәйкес, заңды күшіне енген сот шешімі негізінде жер учаскесі мәжбүрлеп алып қойылған тұлғалар туралы ақпарат беру жатады.»;

8) 15-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы 5-1) тармақшамен толықтырылсын:

«5-1) жер комиссиясының құрамын және комиссия туралы ережені бекіту.»;

9) 16-бапта:

1-тармақ мынадай мазмұндағы 1-2), 10-3) және 10-4) тармақшалармен толықтырылсын:

«1-2) жер комиссиясының құрамын қалыптастыру, комиссия туралы ережені әзірлеу және тиісті жергілікті өкілді органға бекітуге ұйберу.»;

«10-3) осы Кодекстің 120-бабы 1-тармағының екінші бөлігінде аталған мемлекеттік органдарға қорғалған және ұлттық қауіпсіздік мұқтажы үшін жер учаскелерін беру және алып қою мәселелері жөніндегі материалдарды келісуге ұсыну;

10-4) қорғалған және ұлттық қауіпсіздік мұқтажы үшін жер учаскелерін беру және алып қою.»;

2-тармақ мынадай мазмұндағы 1-2), 5-4) және 5-5) тармақшалармен толықтырылсын:

«1-2) жер комиссиясының құрамын қалыптастыру, комиссия туралы ережені әзірлеу және тиісті жергілікті өкілді органға бекітуге ұйберу.»;

«5-4) осы Кодекстің 120-бабы 1-тармағының екінші бөлігінде аталған мемлекеттік органдарға қорғалған және ұлттық қауіпсіздік мұқтажы үшін жер учаскелерін беру және алып қою мәселелері жөніндегі материалдарды келісуге ұсыну;

5-5) қорғалған және ұлттық қауіпсіздік мұқтажы үшін жер учаскелерін беру және алып қою.»;

10) 17-бапта:

бірінші абзацтағы «Елді мекендер жерін қоспағанда, аудане деген сөздер «Аудан» деген сөзбен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 1-2), 2-1) және 2-2) тармақшалармен толықтырылсын:

«1-2) жер комиссиясының құрамын қалыптастыру, комиссия туралы ережені әзірлеу және тиісті жергілікті өкілді органға бекітуге ұйберу.»;

«2-1) ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерді пайдалану мен қорғауға мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру;

2-2) орталық уәкілетті органға осы Кодекстің 92 және 93-баптарына сәйкес, заңды күшіне енген сот шешімі негізінде жер учаскелері мәжбүрлеп алып қойылған тұлғалар туралы ақпарат беру.»;

11) 18-бап мынадай мазмұндағы 1-1), 2-2) және 2-3) тармақшалармен толықтырылсын:

«1-1) жер комиссиясының құрамын қалыптастыру, комиссия туралы ережені әзірлеу және тиісті жергілікті өкілді органға бекітуге ұйберу.»;

«2-2) ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерді пайдалану мен қорғауға мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру;

2-3) орталық уәкілетті органға осы Кодекстің 92 және 93-баптарына сәйкес, заңды күшіне енген сот шешімі негізінде жер учаскелері мәжбүрлеп алып қойылған тұлғалар туралы ақпарат беру.»;

12) 19-бапқа 5) тармақшасындағы «жарамсыз деп таныған» деген сөздер «жарамсыз деген сөзбен ауыстырылсын, мынадай мазмұндағы 6) және 7) тармақшалармен толықтырылсын:

«6) жерді пайдалану мен қорғауды басылау кешіндегі тиісті уәкілетті органға осы Кодекстің 93-бабына сәйкес, заңды күшіне енген сот шешімі негізінде жер учаскелері мәжбүрлеп алып қойылған тұлғалар туралы ақпарат беру жатады;

7) жерді пайдалану мен қорғауды басылау кешіндегі тиісті уәкілетті органға осы Кодекстің 93-бабына сәйкес, заңды күшіне енген сот шешімі негізінде жер учаскелері мәжбүрлеп алып қойылған тұлғалар туралы ақпарат беру жатады.»;

13) 23-бапта

мынадай мазмұндағы 1-1-тармақпен толықтырылсын:

«1-1. Қазақстан Республикасы Мемлекеттік шекарасының шекаралық белдеуінде орналасқан жер учаскелері және меншікке және уақытша жер пайдалануға берілмейді.

Қазақстан Республикасы Мемлекеттік шекарасының шекаралық белдеуі шегінде орналасқан ауыл шаруашылығы алқаптарын қалыпқа қандай да бір ғимараттар (құрылыстар, құрылымдайлар) тұрғызу құрылысқа, жеке аулаларды ауыл шаруашылығы жануарларын алып және шөп шабу үшін пайдалануына жол беріледі.»;

4-тармақта

екінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«Қазақстан Республикасы Мемлекеттік шекарасының шекаралық айналасында орналасқан жер учаскелерін шетелдіктерге, азаматтығы жоқ адамдарға, шетелдік заңды тұлғаларға, азаматтығы жоқ адамдардың шекара тұрған (ерін-қабығы) Қазақстан Республикасының азаматтарына немесе азаматтығы жоқ адамдарға шекара тұрған (ерін-қабығы) Қазақстан Республикасының азаматтарын қоспағанда, Қазақстан Республикасының азаматтарына және шетелдік қатысуы жоқ Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларына уақытша жер пайдалану құқығымен беріледі.

Қазақстан Республикасының азаматтары шетелдіктерге немесе азаматтығы жоқ адамдарға шекара тұрған (ерін-қабығы болған) кезде, Қазақстан Республикасы Мемлекеттік шекарасының шекаралық айналасында орналасқан ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелеріне уақытша жер пайдалану құқығы осы Кодекстің 66-бабының нормаларына сәйкес иелікте пығырылуға жатады.»;

15) 26-бапта:

1-тармақтағы «кенттер мен ауылдық елді мекендердің шекараларын белгілеу және» деген сөздер алып тасталсын;

3-тармақтың екінші абзацындағы «қосатіне ариап пайдаланылатын және соған арналған» деген сөздер «мұқтажына пайдаланылатын және соған арналған, оның ішінде облыстық және аудандық маңызы бар қалалар, кенттер, ауылдық елді мекендер шекараларын шегеруге жатпайтын жерлер» деген сөздермен ауыстырылсын;

16) 33-баптың 2-тармағының б) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«б) тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу салаларындағы құқықтық қатынастарды уақытша қызмет мерзімін өтеуге жер пайдалану құқығын беру және (немесе) үлестік тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу туралы заңнамасына сәйкес Тұрғын үй құрылысына көмектік беру қорының кепілдігін алу үшін уәкілетті компанияға беруін қоспағанда, уақытша өтеуге және уақытша қызмет мерзімін өтеуге жер пайдалану (жалға алу) құқығымен берілген жер учаскелерінің.»;

17) 37-бапта:

2-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«2. Өз міндеттерін тиісінше орындаған уақытша өтеуге жер пайдалануышының (жалға алушының) жер пайдалану (жалға алу) құқығын қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін ұш ай мерзімде жалбаша хабарлар етуге міндетті.

Жалға алу шартының қолданылу мерзімі өткен соң оң міндеттерін тиісінше орындаған уақытша өтеуге жер пайдалануышының (жалға алушының), егер Қазақстан Республикасының заңдарында немесе жалға алу шартында өзгеше белгіленбесе, жалға мерзімге шарт жасауға құқығы бар. Уақытша өтеуге жер пайдалануышы (жалға алушы) осындай шарт жасау үшін тұрғын жалға берушіге жалға алу шартында көрсетілген мерзімде, егер шартта мұндай мерзім көрсетілмесе, онда жалға алу шартының қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін ұш ай мерзімде жалбаша хабарлар етуге міндетті.

Жалға алу шартының қолданылу мерзімі өткен соң оң міндеттерін тиісінше орындаған уақытша өтеуге жер пайдалануышының (жалға алушының), егер Қазақстан Республикасының заңдарында немесе жалға алу шартында өзгеше белгіленбесе, онда мерзімге шарт жасауға құқығы бар. Уақытша өтеуге жер пайдалануышы (жалға алушы) осындай шарт жасау үшін тұрғын жалға берушіге

(Соңы. Басы 8-бетте)

2)жеке тұлғалар үшін – отбасы берушінің аты және жеке басын куәландыратын құжатқа қорсетілген болса), тұрғылықты жері, азаматтығы, жеке сәйкестендіру нөмірі, отбасы берушінің жеке басын куәландыратын құжат туралы мәліметтер;

3) отбасы беруші үміткерін отырғызу жер учаскесінің орналасқан жері;

4) конкурсқа қатысу;

5) отбасы беруші шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурстың жеңімпазы деп танығаан жағдайда, шаруа немесе фермер қожалығын не ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскесін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) шартына қол қою кажеттігін туралы хабарламаны алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде қорсетілген шартты жасасу жөніндегі мindеттемені қамтылуға тиіс.

Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурсқа қатысуға отінішін және тұлғаның немесе Қазақстан Республикасының мемлекеттік емес заңды тұлғасының ұйымдастырушылық құжаттарының көшірмелерін қоса беруінен тұрады хабарлама жасалған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде қорсетілген шартты жасасу жөніндегі мindеттеме қамтылуға тиіс.

10. Конкурстық ұсыныста:

1) бизнес-жоспар (инвестициялардың болжамды көлемі, ауыл шаруашылығы дақылдарын өсіру алаңдары, ауыл шаруашылығы жануарларының мал басы, қолданылатын агротехнологиялар, ауыл шаруашылығы техникасының қажеттілігі, ауыл шаруашылығы салаларында білікті мамандардың болуы, ашылатын жұмыс орындарының саны).

2) шаруашылықтың жерге орналастыру жобасын жасау және негіру, ауыл шаруашылығы инфрақұрылымын дамыту нысаналы өңдеуге конкурсқа мindеттемелер қамтылуы тиіс;

3) ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерді тиімді пайдалану қағидаларын қоса алғанда, Қазақстан Республикасы жер заңнамасының талаптарын орындау, өнірдің мамандануына сәйкес ауыл шаруашылығы дақылдарының өзге алқаптарды құрамының артқандығы бойынша ағымдағы және қорсеткіштерді орындау, ғылыми негізделген агротехнологияларды, фитосанитариялық және карантиндік талаптарды сақтау жөніндегі мindеттемелер қамтылуға тиіс.

Конкурстық ұсыныс «электрондық үкімет» веб-порталы арқылы беру жағдайларын қоспағанда, бетпен нөмірленіп, тігіліген түрде, жабық конверте ұсынылады.

11. Конкурстық ұсыныста отінім беруші ұсынған мindеттемелер мен бизнес-жоспар шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскесін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) шартының ажырамас бөлігі болып табылады.

12. Осы баптың 9-тармағының талаптарына сәйкес келмейтін, шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскесін беру жөніндегі конкурсқа қатысуға отінім қабылдамай тастауға жатады

13. Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурсты жеңімпаздың анықтау комиссиясы (бұдан әрі – Комиссия) конкурсты өткізу күнінен кейін 10 жұмыс күні ішінде жүргізеді.

Комиссияның құрамына облыстық мәслихаттың, әкімдіктің, қала әкімдігінің өкілдері, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурсқа қатысушы отінім қабылдамай тастауға жатады

13. Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурсты жеңімпаздың анықтау комиссиясы (бұдан әрі – Комиссия) конкурсты өткізу күнінен кейін 10 жұмыс күні ішінде құрады.

Комиссияның құрамына облыстық мәслихаттың, әкімдіктің, қала әкімдігінің өкілдері, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурсқа қатысуға